

- Pani Maj: *Mami, czy wybierzesz się z nami na cmentarz?*
- Mami: *Na cmentarz?*
- Pani Maj: *Tak, dziś dzień Wszystkich Świętych i tradycyjnie odwiedzamy groby naszych bliskich.*
- Mami: *A tak, czytaliśmy o tym tekst, ale to się nazywało Święto Zmarłych.*
- Pani Maj: *Święto Zmarłych to nazwa używana przez propagandę w czasach PRL-u, bo nie wszystkim odpowiadała ta religijna.*
- Pan Maj: *Tak, komuniści nie mogli zlikwidować święta, to chociaż inaczej je nazwali. Ale, w sumie przyjęło się to ich nowe określenie.*
- Mami: *Aha, rozumiem. Dziękuję za zaproszenie. Bardzo chętnie pojedzie z państwem.*
- Pani Maj: *Cieszę się, bo chciałam, żebyś poczuła niepowtarzalną atmosferę tego dnia. Zobaczysz, będzie mnóstwo kwiatów i morze światła. Tylko weź coś ciepłego, bo to trochę potrwa. Pojedziemy najpierw na Cmentarz Rakowicki, a potem jeszcze na Salwator.*

W 1952 roku w PRL-u nazwa Rzeczpospolita Ludowa została nazwą państwa polskiego (1952-1989).

DIALOG 1

DIALOG 3

- Pani Maj: *Przejdźmy się teraz po cmentarzu. Mami, pokażemy ci grobowiec Jana Matejki, tego od wielkich historycznych obrazów, a potem grobowiec całej rodziny malarzy - Kossaków. Tam niedaleko leży też Helena Modrzejewska, słynna aktorka teatralna. Ponoć do dziś, po premierze, krakowscy artyści przynoszą jej kwiaty i proszą o pomoc w różnych sprawach.*
- Karolina: *Mami na pewno chce zobaczyć grób Marka Grechuty, byliśmy ostatnio na koncercie jego piosenek.*
- Pan Maj: *A co z pomnikiem żołnierzy Armii Krajowej i Krakowskich Orłąt? Mami powinna poznawać naszą historię, a to przecież symbole narodowe.*
- Pani Maj: *Nie martwcie się, zaplanowałam długi spacer, wszystko zdążycie pokazać. Nawet grób Apollona Korzeniowskiego, ojca Josepha Conrada.*
- Mami: *Dziękuję bardzo, widzę, że to prawdziwa polska nekropolia. O, a co tam jest?*
- Karol: *To grób rodziców Karola Wojtyły.*
- Mami: *Papieża Polaka?*
- Karol: *Tak, prawie cały Kraków składa tu kwiaty albo zapala znicze. Chodźmy.*

- Mami: *To stary cmentarz, prawda?*
- Karol: *Tak, pierwszy pogrzeb odbył się tu w styczniu 1803 roku.*
- Mami: *Ojej, to już zabytkowe miejsce.*
- Karol: *Tak. I to nie tylko ze względu na wiek. Znajdziesz tu wiele grobów znanych uczonych, artystów, ludzi zasłużonych dla kraju.*
- Karolina: *Są też grobowce zwykłych mieszkańców Krakowa, które po prostu są piękne. Te stare pomniki, to małe dzieła sztuki. Uwielbiam je fotografować.*
- Mami: *Faktycznie, można chodzić i oglądać rzeźby. Jak w muzeum pod gołym niebem.*
- Karol: *A wiesz, że najstarsza część cmentarza jest zaprojektowana na planie bramy? Brama jako symbol przejścia od życia do śmierci.*
- Mami: *To piękne.*
- Pan Maj: *Chodźmy, tu jest grób mojego dziadka. Joanno, gdzie potożyć te chryzantemy? Tutaj? Karol zapal lampki.*
- Mami: *Co znaczy ten napis pod krzyżem?*
- Karol: *„Pokój jego duszy”? Żeby odpoczywał w spokoju. Tak naprawdę, to my wszyscy, kiedy przychodzimy tu, szukamy ciszy i spokoju. Jedni przychodzą się pomodlić, dla innych to moment zadumy, refleksji. Dlatego znajdziesz tu dziś wierzących i niewierzących.*
- Mami: *Bardzo mi się podobają wasze tradycje.*

DIALOG 2

Ćwiczenie 4 214A7

Proszę dokończyć zdania.

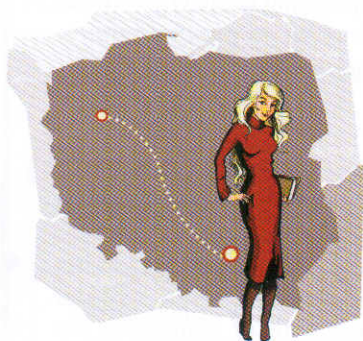
1. W dzień Wszystkich Świętych Polacy zwykle...
2. Cmentarz Rakowicki powstał na planie bramy, ponieważ...
3. Na Cmentarzu Rakowickim warto zobaczyć...
4. Ludzie przychodzą na cmentarz, żeby...

Ćwiczenie 5

214A8

Proszę uporządkować tekst.

- 1 Oficjalnie kościół wspomina zmarłych w Zaduszki, 2 listopada, jednak upowszechnił się
- 3 Dlaczego dzień Wszystkich Świętych jest tak ważnym spotkań z rodziną. Ludzie często przemierzają całe grobami i zapalić symboliczną lampkę. Pamięć oddana zmarłym, zbliża dniem w Polsce? Sądzę, że przede
- zwyczaj odwiedzania cmentarzy już 1 listopada.
- zastawionym stole, wśród ożywionych rodzinnych rozmów.
- żyjących. Pierwszy listopada to dobry moment na
- wszystkim dlatego, że motywuje nas do
- 11 chwili zadumy i wyciszenia na cmentarzu, następuje spotkanie przy
- refleksje i przemyślenia, choć w naszej tradycji często po
- kraj, żeby stanąć wraz z bliskimi nad rodzinnymi

Ćwiczenie 6

214A9

Angela spędziła dzień Wszystkich Świętych i Zaduszki z zaprzyjaźnioną polską rodziną. Na podstawie wiadomości z dialogów 1-3, ćwiczenia 5 oraz mapy proszę ułożyć jej relację z tych dwudniowych świąt.

Ćwiczenie 7

Proszę uzupełnić.

214A10

rzeczywistością, zorganizować, koncertowej, wspólnym, toczyło się, narodził się, atmosfera, wolno, wolnością, trzeba, niezwykła, sięga ✓

Krakowskie Zaduszki Jazzowe mają już długą historię,sięga..... ona 1954 roku. Zaczynała się wtedy postalinowska odwilż. Ludzie mogli swobodniej odetchnąć. Artystyczne życie Krakowa pełną parą. Nic dziwnego, że muzycy zafascynowani faktem, że nagle im publicznie grać jazz - wcześniej zakazany, bo wrogi ideologicznie - postanowili sobie jazzową imprezę. Imprezę, która pozwoliłaby się spotkać na muzykowaniu pasjonatom jazzu z całej Polski. Trudno ten pierwszy zjazd nazwać festiwalem. Muzycy spotkali się nie w sali tylko gimnastycznej, w jednej ze szkół podstawowych na krakowskim Salwatorze. Za to była fantastyczna. We wspomnieniach pojawiają się słowa: niepowtarzalna,, niesamowita. Warto pamiętać, że prócz muzyki było w tym spotkaniu coś jeszcze – tęsknota za swobodą, przez duże „W”. Była też próba walki z dość ponurą komunizmu. I tam właśnie, w zatłoczonej sali, wśród szkolnych ławek jeden z najstarszych festiwali jazzowych świata. jeszcze tylko dodać, że organizowane od tamtej pory Zaduszki Jazzowe wyszły poza Kraków, teraz już prawie każde miasto w Polsce ma swoje muzyczne Zaduszki.

Ćwiczenie 8

214A11

Proszę przeczytać tekst o Zaduszkach Jazzowych i zaznaczyć, jaki sens mają następujące zdania.

1. Zaczynała się wtedy odwilż.
 - kończyła się zima i topniał śnieg
 - polityka władz była mniej restrykcyjna
 - zmienił się klimat w Polsce
2. Ludzie mogli swobodniej odetchnąć.
 - powietrze było lepsze
 - mieli więcej wolności
 - mieli więcej miejsca
3. Artystyczne życie Krakowa toczyło się pełną parą.
 - artyści krakowscy jeździli koleją parową
 - artyści spotykali się parami
 - życie artystyczne było bardzo dynamiczne
4. Jazz był zakazany.
 - był nakaz grania jazzu
 - władze kazały grać jazz publicznie
 - nie wolno było publicznie grać jazzu
5. Tęsknota za swobodą.
 - ludzie chcieli mówić to, co myślą i robić to, co chcą
 - ludzie potrzebowali więcej miejsca
 - ludzie potrzebowali ruchu na świeżym powietrzu

Ćwiczenie 3 (214B4)

Proszę wyjaśnić wyrażenia.

- mieć coś na tapecie
- coś mi to mówi
- wyjść na ulicę
- zagrzewać do walki
- wolność słowa

Ćwiczenie 4 (214B5)

Co pasuje?

protest	na
niezgoda	przez
wyreżyserowany	do
brać udział	wobec
zagrzewać	w

Ćwiczenie 5 (214B6)

Proszę zamienić zakreślone w tekście wyrażenia na zwroty z ramki, w odpowiedniej formie gramatycznej.

witany, hasła, mieć miejsce, widz, z zapalem, wyreżyserowany przez ✓, władze, wystraszony, odwołać kolejne przedstawienia, zademonstrować, spontaniczny, być przepętnionym

Inscenizacja „Dziadów” Mickiewicza w reżyserii / wyreżyserowanych przez Kazimierza Dejmka, to jedno z najważniejszych wydarzeń w historii polskiego teatru. Premiera spektaklu odbyła się / 25 listopada 1967 roku w Teatrze Narodowym w Warszawie. Przedstawienie szybko zyskało wymiar polityczny – antyrządowe akcenty były entuzjastycznie / przyjmowane / przez publiczność / Kolejne spektakle stały się manifestacją uczuć narodowych Polaków. Nic dziwnego, że już 30 stycznia 68 roku władze komunistyczne zaniepokojone / odbiorem społecznym spektaklu, nakazały zdjęcie „Dziadów” z afisza / Tego dnia zagra- no ostatnie publiczne przedstawienie, sala pękała w szwach / – był nadkomplet, dominowali młodzi ludzie. Żywiołowe / oklaski widzów wciąż przerywały przedstawienie. W tej gorącej atmosferze, zaraz po zakończeniu spektaklu, grupa studentów ruszyła pod pomnik Mickiewicza, by wyrazić / swój protest wobec decyzji rządu / Inscenizacja Dejmka, stała się pretekstem do głośnego wypowiedzenia słów / : „Żądamy Prawdy!”, „Pałkami Prawdy nie da się zabić!”. Taki był początek „wypadków marcowych”, które wkrótce objęły cały kraj.

Ćwiczenie 6 (214B7)

Proszę odpowiedzieć na pytania.

1. Jak rozumiesz słowa Karoliny: „(...) czy w dzisiejszych czasach totalnej wolności słowa, ktoś zrozumie tamtą walkę?”
2. Czy znasz inne, podobne do marcowych, wydarzenia w historii Polski?
3. Czy w historii Twojego kraju miały miejsce protesty społeczne, które obejmowały cały kraj? Jeżeli tak, to czego dotyczyły?
4. Wobec czego społeczeństwo najczęściej wyraża swój protest?

C

NIE RÓB NICZEGO WBREW SOBIE!

Ćwiczenie 1 (214C1)

Proszę wpisać przyimki w odpowiednie miejsce tabeli. Uwaga, niektóre przyimki łączą się z dwoma przypadkami.

przed, wobec ✓, z / ze, z / ze, nad, o, na, o, według, bez, w, w, na, wbrew, za, pod jako, przez, do, przed, dla, koło, przy, między, u, nad, przeciw, po, po, od, za, pod

MIANOWNIK

DOPEŁNIACZ

wobec

CELOWNIK

BIERNIK

NARZĘDNIK

MIEJSCOWNIK

Ćwiczenie 2 214C2

Proszę uzupełnić tabelę.

MIANOWNIK	ja	ty	on	ona	ono	my	wy	oni	one
DOPEŁNIACZ	mnie	cię	go	go	nas	ich
*			niego	niego			nich
**			jego	jego				
CELOWNIK	mi	mu	mu	nam	im
*	mnie	niemu	niemu			nim
**			jemu	jemu				
BIERNIK	mnie	go	je	nas	ich
*			niego	nie			nich
**			jego					
NARZĘDNIK	mną	nim	nim	nami	nimi
MIEJSCOWNIK	mnie	nim	nim	nas	nich

Lubię go. / Dziękuję ci. / Dlaczego interesujesz się nimi?

* Idę do niego. / Prezent dla ciebie. / Czekam na nią. (przyimek)

** Jemu nie dam nic. / Kocham tylko jego. / On lubi tylko ciebie. (emfaza)

Ćwiczenie 3 214C3

Co pasuje?

- Dlaczego on zawsze ma pretensje do ją / niej / jej?
- Oni są bardzo niesympatyczni i często śmieją się ze mną / mnie / mi.
- Czy długo czekacie na niego / go / nim?
- Dlaczego jesteś tak uprzejmy wobec nich / nimi / ich, a nigdy wobec nas / nam / nami?
- To wszystko przez tobą / ci / ciebie!
- Matka bez przerwy myśli o niej / ją / nią i martwi się o niej / ją / nią.
- Nigdzie nie pójde bez wami / was / wam.
- Nie krzycz na nie / je / nimi! To nie ich wina!
- Ktoś dzwonił i pytał o tobą / tobie / ciebie.
- Niech to zostanie między nam / nas / nami!

To wszystko przez ciebie!

Ćwiczenie 4 214C4

Proszę uzupełnić.

- Nie warto litować się nad (on).
- Nie będę sprzątać po (ty)!
- Czy możesz iść po (one) do szkoły?
- Według (ona) powinieneś iść do lekarza.
- Naprawdę przedstawiłeś się jako (ja)?
- Jeszcze całe życie przed (wy)!
- Zakochała się w (on) po same uszy!
- Dlaczego zrobiłeś to wbrew (my)?
- Usiadłam koło (ono).
- Nie mam nic przeciw (oni),
ale wolę być tylko z (ty).

Nie krzycz na mnie.

To nie moja wina!

Tom, zawsze byliśmy szczerzy wobec **SIEBIE!** Wydaje mi się, że coś jest z tobą nie tak. Martwię się o ciebie! Nie możesz tak dalej. Musisz pomyśleć o **SOBIE!** Dobrze, że robisz coś dla innych, ale zrób też coś dla **SIEBIE!**

1. Kto wobec kogo był szczerzy?
2. O kim musi pomyśleć Tom?
3. Dla kogo Tom powinien coś zrobić?

Zaimek *się, siebie* zastępuje wszystkie zaimki osobowe w odmianie (mnie, tobie, jemu itd.), jeżeli odnoszą się one do podmiotu zdania.

Adam i Piotr to bracia.
Adam myśli o nim (o Piotrze).
Adam myśli tylko o sobie (o Adamie)!

Zaimek *siebie* nie występuje w mianowniku.

forma krótka

SIĘ, SIEBIE l. poj. = l. mn.

MIANOWNIK
DOPEŁNIACZ	siebie / się
CELOWNIK	sobie
BIERNIK	siebie / się
NARZĘDNIK	sobą
MIEJSCOWNIK	sobie

Ćwiczenie 5 214C6

Proszę skorygować zdania.

1. Rozmawiali często o ~~siebie~~ o sobie.
2. Zrób to dla samego siebie!
3. Lubimy rozmawiać ze sobie.
4. Zajmował się sam siebie.
5. Byli szczerzy wobec sobą.
6. Zakochani są wpatrzeni w siebie.
7. On zrobił to wbrew siebie.

Ćwiczenie 6 214C7

Proszę uzupełnić tekst, a następnie posłuchać i skorygować.

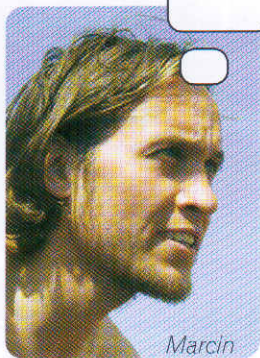
"Różyczka", film Kidawy-Błońskiego przenosi nas w koniec lat 60-tych, akcja rozgrywa się na tle historycznych zdarzeń. Główni bohaterowie to jednostki, które padają ofiarą maszyny komunistycznego systemu. Różyczka to kryptonim dziewczyny, agentki UB, która ma za zadanie inwigilować znanego pisarza. Dziwna jest jej droga życiowa. Początkowo bierze na (siebie) to zadanie, ze względu na swojego narzeczonego - ubeka. Ufa (on) i nie zastanawia się nad tym, co dla (on) robi. Zna pisarza, szuka więc kontaktu z (on), zbliża się do (on) i wreszcie pozyskuje jego sympatię. Im dłużej obserwuje (on), tym bardziej imponuje (ona) jego osoba. Zmienia się świat Różyczki, okazuje się, że wytrawne wino smakuje (ona) bardziej niż wódka, książki pisarza są trudne, ale fascynujące, a cenione przez (on) wartości bliższe (ona) samej niż sądziła. Boli (ona) fakt, że (on) oszukuje. Chciałaby, żeby mogli być szczerzy wobec (siebie). Co teraz? Czy będzie (on) śledzić dalej wbrew (siebie)? Przecież szanuje (on), wierzy w (on) i jego twórczość. A co z narzeczoną? Chciałaby, żeby mogli porozmawiać o (siebie). Ma jednak wrażenie, że jej chłopak – ubek interesuje się wyłącznie (siebie) i swoją karierą i tak naprawdę zaczyna rozumieć, że ani on, ani ona nigdy nie byli nawet zafascynowani (siebie). Natomiast powoli dochodzi do (ona) fakt, że ona sama i pisarz są w (siebie) zakochani, wpatrzeni w (siebie). To właśnie przy (on) Różyczka czuje się bezpieczna i doceniona. A narzeczoną? Z jednej strony wydaje się, że skoncentrowany na (siebie) i swojej karierze, nie ma żadnych uczuć dla dziewczyny. Traktuje (ona) jak źródło informacji i chce wyciągnąć z (ona) jak najwięcej. Ale nie! On jest targany emocjami. Chwilami wychodzi z (siebie), zazdrość nie daje (on) spokoju, ale cóż, ma przełożonych i strach przed (oni) jest silniejszy od chęci posiadania Różyczki wyłącznie dla (siebie). Nie myśli więc o (ona), tylko o (siebie). Czas pokaże, że niekiedy trudno (on) będzie poradzić (siebie) ze (siebie) samym!

Ćwiczenie 7 214C8

Proszę uzupełnić teksty, a następnie spróbować ułożyć historyjki: wyjaśnić, co się stało wcześniej i dopisać zakończenie, używając zwrotów z ramki.

robić coś dla kogoś, martwić się o, być uzależnionym od kogoś, bać się siebie, wziąć coś na siebie, wierzyć w kogoś, mieć pretensje do

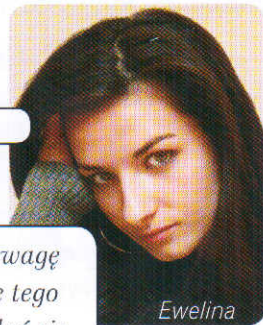
14

„Nie powiedziałem (oni) wszystkiego, bo nie chciałem się przed (oni) tłumaczyć. Ale przed (ty) nie chcę niczego ukrywać. Zrobiłem coś wbrew (siebie). Niech to zostanie między (my)! Wiesz, ja...”

„Ty pytasz, o co (ja) chodzi?! Jak możesz (ja) tak traktować? Co ty (siebie) wyobrażasz? Ile razy mam (ty) tłumaczyć, że kłamstwo ma krótkie nogi! Powinieneś się zastanowić nad (siebie)! Nie masz (ja) nic do powiedzenia? Śmiejesz się ze (ja) w takiej sytuacji?! Mam (ty) powyżej uszu! Nie widzę już przed (my) przyszłości. Zdecydowałam, że...”

„Co mam robić? Wiem, że on ma przewagę nade (ja), nie spodziewałam się tego po (on). Nie mogę oglądać się za (siebie) ani litować się nad (siebie)! Muszę...”

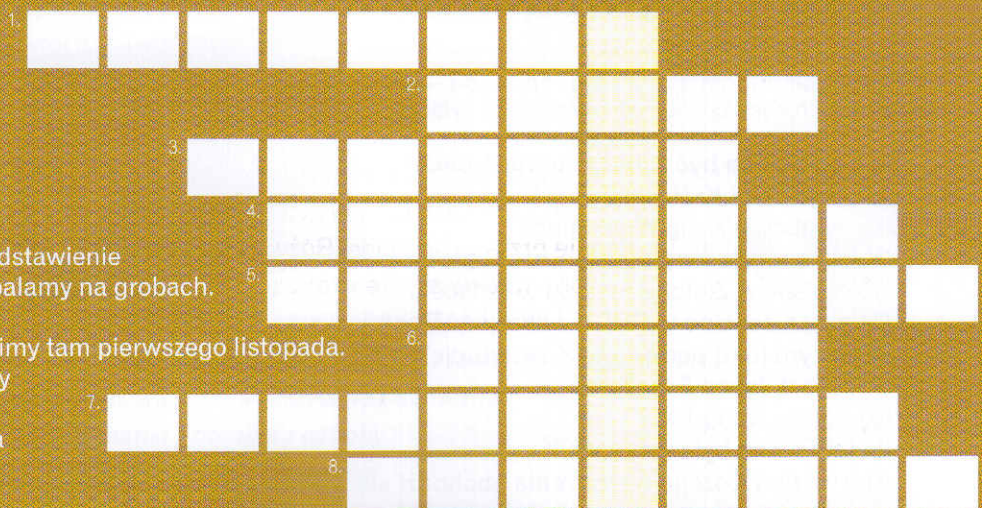
„Przepraszam, że zrobiłam (wy) przykrość. Chciałam (wy) przeprosić i pogodzić się z (wy). Wiem, że...”

Zaduszki | Nie rób niczego wbrew sobie!

POWTÓRZENIE D

Proszę rozwiązać krzyżówkę. 214D1

1. inscenizacja, przedstawienie
2. Lampka, którą zapalamy na grobach.
3. niezgoda na coś
4. Tradycyjnie chodzimy tam pierwszego listopada.
5. duży grób rodzinny
6. entuzjazm
7. obfuda, hipokryzja
8. zwyczaj

ZAPIS DATY

W języku polskim funkcjonują właściwie **trzy poprawne formy zapisu daty**:

1. 10 października 2010 r. (przy zapisie daty miesiąc piszemy zawsze w dopełniaczu, a nie w mianowniku)
2. 10.10.2010 r.
3. 10 X 2010 r.

Błędne zapisy:

- 10 październik 2010r.
- 10. X 2010r.
- 10. października 2010r.

ZADANIA

1. Który zapis jest poprawny? Proszę podkreślić właściwą formę.

a)

1. 10 lipiec 1914
2. 10 lipca 1914
3. 10. 7. 1914

b)

1. 22 V 2005
2. 22.05.2005
3. 22. 05.2005.

c)

1. 13.XII.1981
2. 13 grudzień 1981
3. 13 grudnia 1981

d)

1. 25.VI.2001
2. 25 VI 2001
3. 25VI2001

2. Do podanych wydarzeń proszę dopisać daty.

Przykład: *rozpoczęcie II wojny światowej – 1 września 1939 r.*

- a) spalenie Jana Husa –
- b) bitwa pod Grunwaldem –
- c) wybuch stanu wojennego w Polsce –
- d) zamach na World Trade Center –
- e) zakończenie II wojny światowej –
- f) uchwalenie Konstytucji Trzeciego Maja –
- g) wejście Polski do Unii Europejskiej –

3. Proszę napisać słowami następujące daty.

Przykład: Urodził się 02.03.2001 – drugiego marca dwa tysiące pierwszego roku.

- a) Wyjechał do Stanów Zjednoczonych 13.06.1980 r. –
- b) Wrócił do Polski 28.09.2002 r. –
- c) Spotkał się z przyjaciółką ze szkoły 30.08.2003 r. –
- d) Wziął ślub 14.07.1998 r. –